

Anto ORLOVAC

U susret velikom jubileju

Bula pape Ivana Pavla II. *Incarnationis mysterium**

U povodu velikog jubileja, 2000 godine od rođenja Spasiteljeva Papa upućuje bulu „svim vjernicima koji su se uputili prema trećem mileniju“, potpisanu 29. studenoga 1998., na prvu nedjelju Došašća. Ona sadrži 14 brojeva. Uz nju su pridodane odredbe o stjecanju jubilejskog oprosta od istog datuma, koje je potpisao veliki penitencijar kard. William Baum.

Što slavimo?

Crkva se sprema prijeći prag trećeg tisućljeća s pogledom uprtim u tajnu utjelovljenja Sina Božjega. Papa citira Ef 1,3-5.9-10. Božji je plan u punini vremena sve „uglaviti u Kristu“. Cijela povijest spasenja nalazi u Kristu svoju najvišu točku i najdublji smisao. Isusovo rođenje nije samo događaj koji bi se mogao odložiti u prošlost, naprotiv „naše danas i budućnost svijeta prosvjetljeni su njegovom prisutnošću“ (br. 1). On je „Živi“ (Otkr 1,18), Onaj koji jest, koji je bio, i koji će doći (Otkr 1,4). Pred njim se treba prignuti svako koljeno (usp. Fil 2,10-11). Isusovo djelo pravi je kriterij za prosudbu vremenite stvarnosti.

Jubilej 2.000. godine je pred vratima. Papa naglašava da je od svoje prve enciklike *Redemptor hominis* imao u vidu ovo vrijeme i želio pripremiti duše svih da budu poučljive od Duha Svetoga. Jubilej je događaj koji će se slaviti u Rimu i u svim krajevnim Crkvama, ali će ipak biti dva glavna središta:

- Rim koji je Providnost odredila za sjedište Petrova nasljednika i
- Sveta Zemlja, i to čak još više, jer je ona vidjela Isusovo rođenje i smrt, i gdje je niknula prva kršćanska zajednica i u kojoj se Bog objavio čovječanstvu. Ta je obećana zemlja sveta Židovima, ali i sljedbenicima islama. Papa želi da jubilej bude daljnji korak u međusobnom dijalogu „sve do toga dok jednog dana, svi zajedno: Židovi, kršćani i muslimani, ne izmijenimo međusobno u Jeruzalemu pozdrav mira“ (br. 2).¹

* Neznatno dopunjeno predavanje održano na svećeničkoj rekolekciji u Banjoj Luci 3. ožujka 1999.

¹ Brojevi u zagradi u tekstu označuju navod iz dotičnog broja iz bule *Incarnationis mysterium*.

Vrijeme jubileja uvodi nas u Božju pedagogiju kojom nas potiče na obraćenje i pokoru, kako bismo stekli Božje prijateljstvo, njegovu milost i nadnaravni život u kojima se jedino mogu riješiti duboke težnje ljudskoga srca. Kršćanima se sada otvaraju novi horizonti.

Drugi vatikanski sabor je Crkvi posvijestio njezino misijsko poslanje i zadatak evangelizacije. Kršćani su obnovili svijest da su kvasac i duša ljudskog društva koje se treba preobraziti u Božju obitelj.² Ovaj jubilej za to je snažan poticaj. Navješćujući Isusa iz Nazareta, Crkva čini ljude svjesnima da mogu biti pobožanstvenjeni i tako postati više ljudi.

Što nam je činiti?

U godinama pripreme na jubilej krajevne Crkve, kako je to naznačeno u TMA³ trebaju se posvetiti molitvi, katehizaciji i različitim vidovima pastoralne. Godine pripreme na jubilej Papa je stavio pod znak Presvetog Trojstva „po Kristu - u Duhu Svetom - k Bogu Ocu“ (br. 3). Iz Trojstva vjera izvire i u nj uvire, a to će se konačno dogoditi u vječnosti kad naše oči budu gledale Božje lice. Isus nam već na ovom svijetu otkriva lice Boga Oca koji je bogat milosrdem i samilošću, (usp. Jak 5,11) a zazivom Duha Svetoga otkriva se tajna ljubavi Presvetog Trojstva. U Kristu treba prepoznavati znakove novih vremena. Sveta godina „treba biti jedan jedini neprekinuti pjev hvale Trojstvu, Božjem Veličanstvu“ (br. 3). Papa tu navodi spjev sv. Grgura Nazijanskog:

„Slava Bogu Ocu i Sinu,
kralju svemira.
Slava Duhu hvale dostojnom i posve svetom.
Trojstvo je samo jedan Bog
koji je stvorio i ispunio sve:
nebo kao prebivalište nebesnika i zemlju zemnika.
More, rijeke i izvore,
njih je ispunio vodenim bićima,
oživljujući sve svojim Duhom,
da bi svako stvorenje
veličalo svoga mudrog Stvoritelja,
jedini uzrok življenja i trajanja.
Više od svakog drugog razumno stvorenje
neka ga vazda slavi
kao velikog Kralja i dobrog Oca.“

2 Papa navodi pastoralnu konstituciju Drugog vatikanskog sabora *Gaudium et spes* br. 40 i apostolsko pismo *Tertio millennio adveniente* (u daljnjem tekstu TMA) br. 36.

3 TMA, br. 31-37.

Ekumenski i dijaloški značaj jubileja

Papa osobito ističe ekumenski značaj jubileja kao zajedništva svih koji vjeruju u Krista. On pripada svima, a nije samo „naš“. To se zajedništvo temelji na krštenju, jer su po njemu „svi sinovi samo jednog Oca“ (br. 4). Potvrđuje to navodom Ef 4,4-6: jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje. Jubilaru godinu uspoređuje Papa s pozivom na svadbeno slavlje. Papa poziva „sve iz različitih Crkava i crkvenih Zajednica raspršene po svijetu“ (br. 4) da se okupimo na tu svečanost i da sa sobom svi poneseemo „ono što nas već ujedinjuje“ (br. 4). On kao Rimski biskup upućuje snažan poziv na ovo slavljenje i želi da ono bude hod pomirenja i znak svima koji upiru oči u Krista i njegovu Crkvu.

Papa ističe da su „srdačno pozvani“ da sudjeluju u našoj radosti i „sljedbenici drugih vjera, kao i oni koji su daleko od vjere u Boga“ (br.6). Očito papa želi da ovaj jubilej donese svoje plodove ne samo za katolike, nego za sve ljude: i za pripadnike drugih kršćanskih Crkava i crkvenih zajednica (ekumenska nota), i svih drugih vjera, pa čak i onih koji nemaju vjere (dijaloška nota). Ovdje Papa stoji posve na crti Drugog Vatikanskog sabora, koji od spasenja ne isključuje nikoga, pa ni one koji bez svoje krivnje nemaju vjere, dakako ako slijede svoju vlastitu savjest. Temelj za takav univerzalni poziv nalazi Papa u jedinstvu ljudskog roda, te poziva da prag novog tisućljeća prijedemo zajednički „kao braća jedine ljudske obitelji“ (br. 6). Jubilarna godina nas vjernike podsjeća na događaj spasenja po Kristovoj smrti i uskrsnuću, koje se jedanput dogodilo za sve ljude. Otada nitko ne može biti rastavljen od Božje ljubavi, osim vlastitom krivnjom.

Povijest jubileja

Papa podsjeća da je prvi jubilej u povijesti najavio papa Bonifacije VIII. 1300. godine, na želju cijelog rimskog puka. Podijelio je oprost onima koji pohode baziliku sv. Petra u Rimu. Otada su se jubileji koristili za stjecanje oprosta svih grijeha. Crkva slavi jubileje kao etape na svom hodu prema punini u Kristu. Iako je bilo i zloporaba u tim svetim godinama, što papa ne želi zatajiti, Božji je narod po njima ipak napredovao na putu spasenja i razvijala se autentična svetost, kao što je došlo do izražaja u slučaju sv. Filipa Nerija u povodu jubileja godine 1550.

U svom pontifikatu Ivan Pavao II. je već proslavio jednu izvanrednu svetu godinu, onu 1983., kad se slavilo 1950 godina od otkupljenja ljudskog roda.

Sadašnji se jubilej može s pravom zvati velikim. Crkva želi po njemu sve vjernike privesti pomirenju. Bogu će upravljati svoju hvalu, jer je on u svojoj neprispodobivoj ljubavi po Kristu omogućio da postanemo „sugrađani svetih i ukućani Božji“ (Ef 2,19).

Konkretne odredbe za svetu jubilaru 2000. godinu

Papa određuje da Veliki jubilej započne u Božićnoj noći 1999. otvaranjem svetih vrata bazilike sv. Petra u Rimu. Nakon nekoliko sati slijedi inauguralna svečanost u Jeruzalemu i Betlehemu, te otvaranje svetih vrata ostalih patrijarhalnih bazilika u Rimu. Sveta vrata bazilike sv. Pavla bit će otvorena 18. siječnja 2000. na početku Molitvene osmine za jedinstvo kršćana. I ovim gestom Papa želi naglasiti ekumenski značaj ovog jubileja.

Krajevne Crkve, po Papinoj odredbi svečano će proslaviti otvorenje svete godine na dan Božića 1999. svečanim euharistijskim slavljem u katedrali koje u pravilu treba predvoditi biskup, te u konkatedrali, gdje biskupa može zastupati njegov delegat.

Jubilarna godina ili kako je Papa naziva, svečanost Božje milosti i Božjeg milosrđa, trajat će od Božića 1999. do njezina zaključenja na Bogojavljenje 2001. godine. Cijelo će to razdoblje stajati pod božićnim motom „Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima koje ljubi“ (Lk 2,14). Ako bude-mo tako činili, sveta će nam godina podariti obilje darova Duha Svetoga za novu evangelizaciju.

Sadržaj svete godine

U daljnjem izlaganju, u brojevima 7 do 13 Papa podsjeća na ono što će se zbivati u svetoj godini, na njezin sadržaj kojim ona treba biti ispunjena. Navest ćemo to redoslijedom kako to čini Sveti Otac.

1. Hodočašće

Hodočašće je slika ljudskog života. Od rođenja do smrti čovjek je *homo viator*: Sveto Pismo pozna hodočašće kao Bogu ugodni čin. Spominju se neka mjesta kamo su pobožni Židovi hodočastili: Betel, Silo, Jeruzalem, kamo hodočasti i sama Sveta Obitelj (usp. Lk 2,41). Cijela je povijest Crkve puna hodočašća. Hodočastilo se na grobove apostola u Rim, u Svetu Zemlju, u brojna Gospina svetišta, kao i u ona pojedinih svetaca. Vjernici su hodočastili i tako hranili svoju pobožnost. Hodočašće je za vjernike uvijek bilo važan momenat u izgradnji vlastite osobe.

2. Sveta vrata

Drugi znak kojim će biti obilježena sveta godina jesu Sveta vrata. Prvi put u povijesti otvorena su Sveta vrata na bazilici Presvetog Otkupitelja u Lateranu za jubileja godine 1423. Vrata naznačuju prolaz na koji je pozvan svaki

kršćanin, a to je prolaz od grijeha k milosti. Sam Isus kaže: „Ja sam vrata“ (Iv 10,7). Time je utvrdio da nitko nema pristupa k Ocu osim po njemu, jer je on jedini Spasitelj svijeta kojega je poslao Otac. Zato je on „jedini i apsolutni put spasenja“ (br. 8). Proći tim vratima znači priznati da je Isus Krist - Gospodin. To je slobodni izbor. Međutim, potrebna je odvažnost za takav izbor jer valja nešto ostaviti da bi se stekao božanski život. Kao ilustraciju tog izbora i odreknuća navodi Papa Isusovu prispodobu o blagu i biseru (Mt 13, 44-46).

S ovim mislima Papa želi proći kroza Sveta vrata na bazilici sv. Petra u Badnjoj noći 1999. Prelazeći prag bazilike, pokazat će cijeloj Crkvi i cijelom svijetu Evanđelje kao izvor nade za treće tisućljeće, u koje ćemo uskoro zakoračiti.

3. Jubilarni oprost

Poseban je znak jubileja jubilarni oprost „koji je jedan od konstitutivnih elemenata jubilarnog događanja“ (br. 9). U njemu se očituje punina Očeva milosrđa. On dolazi svima sa svojom ljubavlju koja se osobito očituje u opraštanju grijeha. Papa posebno ističe sakrament pomirenja, jer nam Bog redovito daje oproštenje i pomirenje preko tog sakramentalnog znaka. Crkva tu vrši svoje poslanje opraštanja grijeha, koju vlast je dobila od Krista. Tako je u njoj prisutna Božja ljubav koja prigrljuje svakog grješnika koji se iskreno kaje. Taj se predragocjeni dar u starini zvao oprost, podsjeća Papa.

Sakrament pomirenja daje grješniku mogućnost obraćenja i zadobivanja milosti opravdanja, postignutog po Kristovoj žrtvi. Priznavajući svoje grijeh, grješnik stvarno dobiva oproštenje i smije ponovno sudjelovati u Euharistiji, znaku ponovno zadobivenog zajedništva s Ocem i Crkvom. To uključuje stvarnu promjenu života, obnovu vlastite egzistencije. Tako je sakramentalni čin povezan s egzistencijalnim.

U čemu se zapravo sastoji oprost? Papa iznosi tradicionalni katolički nauk o oprostu, ne zalazeći dublje u njegov smisao. Naime, i nakon pomirenja s Bogom u sakramentu pomirenja ostaju u čovjeku neke posljedice grijeha od kojih se također valja očistiti. Oprost znači da raskajani grješnik dobiva ne samo oprost grijeha, nego i vremenite kazne za već oproštene grijeha.

4. Stvarnost grijeha

Papa zatim tumači teologiju i stvarnost grijeha. To je tradicionalni katolički nauk o toj temi, ali sa suvremenom primjenom. Grijeh je po svojoj naravi uvreda Božjoj svetosti i pravednosti i prezir osobne ljubavi s Bogom. Ako je težak, on je „lišavanje zajedništva s Bogom“ (br. 10), a posljedica toga je isključenje od udjela u vječnom životu. Bog u svom milosrđu daje i oprost grijeha i vječne kazne.

No, i laki grijeh izaziva „nezdravu privrženost uza stvorenja“. I od toga

se valja očistiti, bilo ovdje na zemlji, bilo poslije smrti „u stanju koje se zove čistilište“ (br. 10). Znakovito je da za čistilište Papa veli da je to stanje, a ne mjesto.

Kršćanin ne živi sam. On je u zajednici s drugim kršćanima. Papa ističe spasenjsku solidarnost (Heilssolidaritt) koja bi se mogla ovako izraziti: sve dobro što čini pojedini kršćanin ne koristi samo njemu nego i drugima, kao što s druge strane grijeh pojedinca nanosi štetu i njemu samome i zajednici. Mnogi su kršćani kroz povijest u zajednicu unijeli izobilje zasluga na korist svoj svojoj braći. Papa navodi da se to događa po apostolovoj riječi: „u svome tijelu dopunjujem što nedostaje Kristovim mukama - za Tijelo njegovo, koje je Crkva“ (Kol 1,24), kao i u knjizi Otkrivenja, gdje Ivan opisujući zaručnicu Janjetovu, obučenu u bijelo laneno platno veli: „Lan, zapravo, označuje pravedna djela svetih“ (Otkr 19,8). U teologiji se ta dobra djela svetih nazivaju „thesaurus Ecclesiae“. Kad molimo i primamo oprostjenje, onda ulazimo u zajedništvo s njima. Čovjek je i u duhovnom pogledu društveno biće, nije sam. Kada prima oprostjenje, vjernik postaje svjestan, da ne bi mogao svojom vlastitom snagom popraviti zlo koje je grijehom nanio sam sebi i cijeloj zajednici, uči papa Pavao VI.⁴ No, u zajedništvu svetih svaki kršćanin može i drugima pomoći, i to kako živima tako i mrtvima, na putu do sve savršenijeg zajedništva s nebeskim Ocem. Papa izričito određuje da „se svi vjernici, prikladno pripravljeni, mogu obilno koristiti, tijekom cjelokupnog trajanja jubileja, darom oprosta“ (br. 10) i to prema dekretu velikog penitencijara, koji se nalazi u dodatku ovoj buli.

5. Suvremeni znakovi vremena

Slavljenje jubileja odnosi se na crkvenu tradiciju, na prošlost. Međutim, Papa želi da prepoznamo i neke nove, suvremene znakove milosrđa Boga koji djeluje u jubileju. Neke je od tih znakova naznačio u apostolskom pismu TMA, te na njih ovdje upućuje. To su:

- kajanje Crkve za grijeh u svojoj prošlosti,⁵
- veće poštivanje svjedočanstva mučenika, i to onih suvremenih i potreba nadopune ili stvaranja martirologija 20. stoljeća,⁶
- zauzimanje Crkve za siromahe, pa i za opraštanje dugova siromašnim zemljama; ove misli Papa često ponavlja, a ovu posljednju je izrekao i u nedavnom pohodu Meksiku⁷

U ovoj buli Papa te misli nešto kraće sažimlje. Kajanje zbog grijeha crkvenih ljudi, koje nam je neohodno potrebno, Papa naziva „čišćenje memorije“ (br. 11). Od svih katolika Papa zahtijeva čin odvažnosti i poniznosti, kako bismo spoznali nedostatke onih koji su nosili i još nose kršćansko ime. Sveta godina poziva na obraćenje, a to je ono isto na što poziva i Isus u svojoj prvoj

4 Pavao VI., Ap. konst. *Indulgentiarum doctrina*, od 1. 1. 1967., AAS 59 (1967) 18.

5 TMA, br. 33.

6 TMA, br. 37.

7 TMA, br. 51; vidi *Glas koncila*, br. 5, 1999., str. 4.

propovijedi: „Obratite se i vjerujte u Radosnu vijest“, a to zato što se „ispunilo vrijeme“ (Mk 1,15). Zato je potrebno brižno ispitati savjest i otkriti sebi istinu o svom životu, te tako vidjeti koliko smo udaljeni od ideala na koji smo pozvani.

Povijest Crkve povijest je svetosti, podsjeća Papa. Kršćeni se nazivaju „svetima“. Oni se suprotstavljaju Zlome, a služe Bogu živome. Nositelji svetosti su toliki sveci i blaženici priznati od Crkve, kao i veliko mnoštvo nepoznatih kojima se ni broja ne zna (usp. Otkr 7,9). Svi oni svjedoče istinitost Evandjelja. No, povijest bilježi i mnoga antisvjedočanstva, grijeha i propuste kršćana. I mi smo time opterećeni (Unheilssolidaritt), ali imamo i osobnih krivnja koje ne dopuštaju da se Kristova zaručnica pokaže u svem svome svjetlu. Naš grijeh je spriječio djelovanje Duha Svetoga u srcima tolikih vjernika, naša malovjernost je uzrokom indiferentnosti mnogih i njihova udaljavanja od autentičnog susreta s Kristom.

Papa zatim s najvišim autoritetom, pozivajući se izričito na to da je nasljednik Petrov, iz čega je očito koliko mu je do toga stalo, traži da Crkva u ovoj godini milosrđa „padne na koljena pred Bogom i izmoli oproštenje za prošle i sadašnje grijeha svoje djece“ (br. 11). Nitko se ne može ispričavati da nema grijeha. Iako smo svjesni svojih grijeha tješi nas apostolova riječ: „gdje grijeh postade većim, tu se milost izli u preizobilju“ (Rim 5,20).

Papa želi da nitko u jubilarnoj godini ne bude isključen iz Očeva zagrljaja. Za pravo pomirenje s Bogom potrebno je izmirenje među ljudima. Ali opraštati nije lako. I kršćani su podnosili i podnose teške nepravde i progone, sve do smrti. Zato Papa izričito opominje da se tko ne bi ponio kao stariji sin u evanđeoskoj paraboli o dobrom ocu. On poziva da radost zbog opraštanja bude jača i veća od svakog resentimenta. Jednom ljupkom slikom želi Sveti Otac prikazati ono što se zbiva u Kristovoj Crkvi. Ima već 2000 godina, veli Papa, otkako je Crkva kolijevka u koju Marija polaže Isusa i povjerava ga svim narodima na poklon i kontemplaciju. U Euharistiji se Isus, uskrsl i proslavljeni, nastavlja utjelovljivati i hraniti vjerne svojim tijelom i krvlju.

Pogled treba od prošlosti upraviti prema budućnosti, jer se ni Bog više ne sjeća grijeha za koje smo se istinski pokajali (usp. Iz 38,17). Papa želi da nam se ohrabri vjera, poraste nada, a ljubav biva sve djelotvornijom, kako bismo po njima obnovljena duha svjedočili u svijetu u slijedećem mileniju.

6. Caritas

Danas je osobito potreban znak Božjeg milosrđa koji se očituje kao ljubav u značenju karitativnog djelovanja. Ona nam otvara oči za potrebe onih koji žive u siromaštvu i na rubu ljudskoga društva. Papa ne misli samo na siromašne pojedince nego još više na siromaštvo koje pogađa i pritište cijele narode. Čovječanstvo se nalazi pred različitim oblicima novoga ropstva, i to suptilnijeg od onoga iz prošlosti. Za mnoge je ljude sloboda riječ bez sadržaja. Papa podsjeća da ima ne malo naroda koji su toliko opterećeni dugovima, da ih uopće neće moći vratiti. A pravog napretka nema „bez istinske suradnje među narodi-

ma svih jezika, rasa, narodnosti i vjera“ (br. 12). Ne smije biti prevlasti jednih nad drugima. Papa upravo proročki opominje: takva nejednakost i nadmoć jednih naroda nad drugima „su grijeh i nepravda“ (br. 12).

Papa poziva na stvaranje „nove kulture solidarnosti i međunarodne suradnje“ (br. 12). Bogate zemlje i privatni sektor posebno su dužni stvarati model ekonomije koja će služiti svakom čovjeku. Neka siromašni Lazar ne moradne jesti samo mrvice s bogataševa stola, uzvikuje Papa. „Krajnje siromaštvo je izvor nasilja, zlopamćenja i sablazni“ (br. 12). Boriti se protiv njih znači činiti djela pravde i prema tome mira. A upravo je ovaj jubilej još jedan poziv na obraćenje srca promjenom života. Zemaljska dobra nisu Bog, a gospodari nad drugima pripada samo Bogu. O, kad bi sveta godina taknula srca onih koji vladaju svijetom, uzvikuje Sveti Otac.

7. Mučenici 20. stoljeća

Još jedan znak do kojega je Papi osobito stalo i o kojemu u zadnje vrijeme često govori jest svjedočanstvo mučenika. Njih nikako ne smijemo zaboraviti. Oni su narječitiji znak istinitosti kršćanske ljubavi. I ovdje kao što je to učinio u apostolskom pismu *Nadolaskom trećeg tisućljeća*,⁸ Papa poziva da ih ne zaboravimo, jer su oni navješćivali Evanđelje i dali svoj život „za ljubav“ (br. 13). Dvotisućljetna povijest Crkve obilježena je postojanim svjedočanstvima mučenika. Upravo ovo naše stoljeće dalo je najveći broj mučenika, osobito u nacizmu i komunizmu, te zbog brojnih rasnih ili plemenskih sukoba. Ljudi svih staleža dali su svoj život zato jer su htjeli pripadati Kristu i Crkvi. Mnogi su podnijeli teške patnje u zatvorima i bivali lišavani svojih dobara. S psihološkog gledišta mučeništvo je narječitiji dokaz istinitosti vjere. Zato možemo u jubilarnoj godini uzdignuti svoj glas i pjevati *Te martyrur candidatus laudat exercitus*. Papa izriče svoju želju koja je ujedno i nalog: „Radi toga Crkva u svakom dijelu zemlje treba ostati usidrena u njihovu svjedočanstvu i najrevnije čuvati uspomenu na njih“ (br. 13). Neka Božji narod, ohrabren njihovim primjerom smjelo stupi u novo tisućljeće i bude spreman - bude li to potrebno - slijediti ih.

Marijina uloga u jubileju

Na kraju Papa, kako to redovito čini u svojim pisanim i izgovorenim porukama, svraća pogled na „Onu koja je u punoj poslušnosti Ocu rodila za nas u tijelu Sina Božjega“ (br. 14). Bez nje bi, veli Papa, jubilej bio nepotpun. Ona, Majka Kristova postala je i Majka Crkve i svima pokazuje put k Sinu. Papa želi da narodi nikada ne prestanu zazivati Mariju, majku milosrda. Ona koja je s Isusom i Josipom hodočastila u Božji hram neka štiti sve one koji budu

⁸ TMA, br. 37.

hodočastili u ovoj svetoj godini, a svima izmoli obilje milosti i milosrđa.

Papa završava doksologijom Trojstvu: „Bogu Ocu u Duhu Svetom neka ide hvala Crkve za dar spasenja u Kristu Gospodinu, sada i u budućim vjekovima“ (br. 14).

Zaključak

Papa ovom bulom nije pozvao samo Katoličku Crkvu da se dobro pripravi i dostojno proslavi svetu jubilarnu godinu 2000., nego u to slavlje uključuje cijelo čovječanstvo, jer je Krist otkupio sve ljude. Nitko ne smije biti isključen iz zagrljaja Očeva. Štoviše, za katolike je ovaj jubilej povod da temeljito ispitaju savjest i pokaju se za sve grijehе i propuste, koji su doprinijeli da nakon dva tisućljeća veći dio svijeta još uvijek nije upoznao i prihvatio Krista kao svoga spasitelja. Zato je jubilej još više povod da se duhovno obnovimo i obogatimo, pa se zauzetije otvorimo u kršćanskoj ljubavi svima; i kršćanima nekatolicima, i pripadnicima drugih religija, posebno onih koje su nam najbliže, kao što su židovstvo i islam, i konačno svim ljudima, jer svi imaju pravo na Očevu ljubav. Papa upravo vizionarski posvješćuje univerzalno poslanje Crkve i upućuje nas da svjedočenjem Božje ljubavi i praštanja postanemo znak i svjetlo svoj Božjoj djeci, svim ljudima.

Odredbe za stjecanje jubilejskog oprostа

Ovlašten od Svetog Oca, veliki penitencijar, kard. William Baum donosi konkretne odredbe uz gornju Papinu bulu.

Najprije se konstatira da jubilejski oprost mogu zadobiti svi vjernici koji su prikladno pripravljeni i to tijekom cijelog jubileja. Oprost se može primijeniti na sebe samoga, ali se može namijeniti i za duše pokojnih. Tako čineći putujuća je Crkva povezana ljubavlju s onom koja je već završila svoj hod ovom zemljom.

Oprost se može dobiti samo jedanput na dan (uostalom ta odredba vrijedi i izvan jubileja). Vrhunac jubileja je susret s Bogom Ocem po Sinu, prisutnom u Crkvi po sakramentima.

Kako steći oprost?

Ishodišna i završna točka jubileja trebaju biti sakramenti pokore i euharistije. Vjernik koji je dobro obavio osobnu i potpunu ispovijed može stjecati i namjenjivati jubilejski potpuni oprost kroz prikladno vrijeme („durante un

congruo periodo del tempo“), a da ne ponavlja ispovijedi. Ipak se preporučuje da ona bude česta, kako bi vjernici rasli u obraćenju i čistoći srca. Sveta pričest treba primiti istog dana kad se čine ostala propisana djela.

Dalje što je potrebno učiniti jest molitva na Papinu nakanu. Time vjernici pokazuju svoju povezanost s Crkvom. Također se traži vršenje djela ljubavi i pokore. Ona su znak istinskog obraćenja srca.

Ispovjednici mogu onima koji su zakonito zapriječeni zamijeniti bilo propisani čin, bilo tražene uvjete.⁹

Redovnici i redovnice s klauzурom, bolesnici i svi oni koji ne mogu napustiti svoje boravište, mogu pohoditi umjesto određene crkve kapelicu u svojoj kući, a kome ni to nije moguće, mogu dobiti oprost ako se duhovno sjedine s onima koji dobivaju oprost na redoviti način, prikazujući Bogu svoje molitve, patnje i boli.

Gdje se može dobiti oprost?

Sam je Papa naglasio da će biti dva glavna središta svete godine: Rim i Sveta Zemlja. Ovdje se potanje određuju mjesta koja treba pohoditi za stjecanje oprosta. To su:

1) U *Rimu*, hodočasteći pobožno u jednu od partijarhalnih bazilika, tj. *sv. Petra* u Vatikanu, *Presvetog Otkupitelja* u Lateranu, *Svete Marije Velike* i *sv. Pavla* izvan zidina, sudjelujući pobožno u svetoj misi ili kojem drugom liturgijskom slavlju, kao npr. Pohvale i Večernja iz Časoslova, ili u nekom djelu pobožnosti, npr. Križni put, Gospina krunica, ili moljenje hvalospjeva Akathistos.

Osim toga, ako pohode u skupini ili pojedinačno jednu od velikih bazilika i tu se neko vrijeme posvete klanjanju ili pobožnoj meditaciji, zaključujući ih s moljenjem Očenaša, ispovijesti vjere bilo koji zakoniti oblik (apostolsko ili nicejsko-carigradsko) i zazivajući B. D. Mariju.

S gornjim bazilikama izjednačuju se bazilika *Svetog Križa u Jeruzalemu*, *sv. Lovre u Veranu*, *svetište Majke božanske ljubavi i kršćanske katakombe*.

2) U *Svetoj Zemlji* pod istim uvjetima, ako pohode bazliku *Svetog Groba u Jeruzalemu*, *Rođenja u Betlehemu* ili *Navještenja u Nazaretu*.

3) Na razini *biskupija* i s njom izjednačenih područja, ako hodočaste u *katedralu* ili druge crkve i mjesta koja odredi biskup, te učine sve isto kao gore.

4) Na *svakom mjestu*, ako neko prikladno vrijeme pohode braću koja se nalaze u potrebama ili poteškoćama (npr. bolesnici, zatvorenici, starci u samoći, hendikepirani itd.). Tako vjernici, na neki način hodočaste Kristu koji se nalazi u njima, uz uobičajene duhovne, sakramentalne i molitvene uvjete. Kod svakog takvog čina stječu potpuni oprost, također, samo jedanput na dan.

⁹ Tu on upućuje na *Enchiridion indulgentiarum* Pavla VI., br. 27.

5) Potpuni oprost može se steći i preko *inicijativa koje pokazuju pokornički duh* i raspoloženje u vjernika. Tako npr.

- *uzdržavati se makar jedan dan od pušenja, alkoholnih pića, postiti* prema odredbama opće Crkve i pojedinih episkopata i darovati određeni novčani iznos siromasima;

- *pomoći značajnim iznosom* (ne veli se koliki on treba biti) različita djela vjerskog ili društvenog značaja, posebno napuštene djece, mladeži u teškoćama, siromašnih staraca, stranaca koji u različitim zemljama traže bolje životne uvjete itd.;

- *posvetiti prikladan dio vlastitog slobodnog vremena* za aktivnosti u korist zajednice:

- *i drugi slični oblici osobne žrtve.*

Ove odredbe objavljene uz Papinu bulu potpisali su:

William Wakefield Baum, veliki penitencijar i
Luigi de Magistris, ravnatelj kancelarije.